

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת משפטים

יוכל כבר לפעול במעשיו החצויים ושסועים ורחוקים מאוד מן השלמות והכוונה של אמת הנכונה הנרצית בעבודתו לפי רצון הבורא ברוך הוא ממנו. - אך זאת למדנו במצות מחצית השקל שלא להעלות המורך בלבבו, ולדעת להעריך נכונה גודל חשיבות חצאי מעשיו לפניו יתברך. ואדרבה לפעמים בשברון לבו וגודל אנחתו על ריחוקו מן השלמות וצערו האמיתי על זה, יוכל להביא לתיקון נפשו לפעמים אף מתוך תנועה אחת של אמת כאמור.

ענוה ושפלות פרק ז

הקפדה בסדרי הזמנים - איחור לשכב מעצת היצר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כא א)

בתרגום: ואלין דיניא דתסדר קדמיהון.

וכמאמר כ"ק אדמו"ר זצללה"ה: שעיקר יסוד המשפטים שתשים לפניהם, שצריך להיות 'סדר' בכל דבר. וצריך לחיות באופן מסודר, שיהיה הולך לישון בזמן כראוי, בשעה אחת עשרה כמדובר. אבל אם הולך לישון באחד או בשנים בלילה

אף כשאין בידו להשלים עבודתו בשלימות מכל מקום יבוא אל התיקון ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כא א) ברש"י: כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים, ואלה מוסיף על הראשונים, מה הראשונים מסיני, אף אלו מסיני.

נראה ש'המשפטים' רומזים לדברים הקשים שאין בידו להשלימם ועושה בהם רק כפי מידת יכולתו ואפשרותו. ולימדנו בהם הכתוב 'אף אלו מסיני', יש בהם אותה חשיבות ומעלה כאותם שנתנו בסיני בשלמות הגמור. שלפעמים בדברים או זמנים ותקופות כאלו שאין בכח האדם להשלים יבוא התיקון אף במחצית המעשים, ובכל דבר ומשפט שעושה האדם על פי התורה הקדושה עלי אדמות ישנו תיקון מכוון לנפשו ונשמתו, אף בדברים הגשמיים הנעשים על פי דת תורתנו הקדושה.

ומה מאוד יתחזק ויתאמץ לב האדם ביסוד נפלא ויקר זה, שלא להניח ליצר לייאש את לבו במחשבות תוגה, שהנה הרבה כל כך לחטוא ולפשוע רח"ל, ומה

והנה הפגם היותר גדול זהו פגם הברית קודש, שעל ידי הפגם הזה יוצא מרשות הקדושה ונכנס לרשות הסט"א. כי הם יונקים מתורה ומצוות שלו עד שנכנס ברשותם. ואין כמו פגם זה שמוציא האדם מן הקדושה ומפילו במצודת הסט"א. לפיכך אין לו תיקון כי אם שתינטל חירותו לגמרי, לעומת הפגם שהוא יוצא מחוץ לקדושה, ועל ידי זה יוכל לתקן הפגם בשורשו. וזהו ענין המכירה ל"עבד עברי" שניטלת חירותו לגמרי ונשתעבד לאחר, ועל ידי זה ימצא תיקון שלם לנפשו. וזהו התיקון היותר נפלא לעוון זה. והוא שאמרו במדרש [שמו"ר ל טו] "שאיין ישראל נכנסין למדה הזו [של עבד עברי]ן אלא אם כן פשעו במצות, לפי שחביבין ישראל ככבת העין העליונה".

וזה גם הטעם למה אמרה תורה "שאיין רבו מוסר לו שפחה כנענית אלא אם כן היה לו אשה ובנים". כי עבודתו בענין זה הוא לצורך תיקון נפשו, והבן. וגם זה מרמז מה שפרשת משפטים הוא חתימת ימי השוכב"ם, שהם זמן תיקון לענינים אלו, והעיקר הוא החתימה.

בין אדם לחבירו עמ' רי

משא ומתן באמונה חשוב כעוסק בתורה

ונקרב בעל הבית אל האלהים, אם לא שלח ידו במלאכת רעהו. (כב ז)

והרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זצלה"ה פירש את הפסוק: שאותם בעלי בתים שהוכרחו לצאת למסחר משא ומתן להביא טרף לביתם, ואינם יכולים לשבת כל היום על התורה ועל העבודה כהתלמיד

וכדומה, אז אין מוחו מיושב, ואין נפשו שקטה, ואי אפשר שיצליח בלימודיו ובתפילתו, וזה הכל מעצת היצר.

ירח האיתנים תשע"א

סיבה המסובבת למכירת עבד עברי - "על שפשע במצוות"

כי תקנה עבד עברי. (כא ב)

והנה פרשת משפטים היא סיום וחתימת ימי השוכב"ם שהם תיקון לחטא פגם הברית, כמ"ש האר"י הק', אם כן בפרשה זו יש בהכרח תיקון לחטא הזה. ולהבין מה התיקון המרומז בפרשה זו לענינים אלו, נראה בהקדם ההתבוננות במהות התיקון של עבד עברי. ואנו רואים שדין "עבד עברי" הוא מיוחד משאר מצוות, שהרי נתייחד כמה שמשתעבד תחת זולתו, שלא מצינו זאת במקום אחר שאמרה תורה לשלול חירות האדם, ובהכרח שהפגם שפגם גדול כל כך עד שאין תיקון אחר לאדם זה אלא באופן זה, והרי יש להתחקות אחר שרשי הפגם לעמוד ממנו על מהות התיקון.

ראה, באמת טעם המכירה לעבד עברי מפורש בתורה: "ונמכר בגניבתו" [כב ב], אולם זו רק עילה למכירה, ויש סיבה ראשונה המסובבת שיבוא לידי כך, והיא כוונה עמוקה לתיקון גדול לנפשו שפגם בעבירות אחרות. ועל כן אמרה תורה שימכר לעבד עברי, הואיל ואין לו תיקון אחר זולת מכירה, שאז ימצא תיקון לנפשו באמצעות העבדות, ויתמרקו עוונותיו. [וכו'].

מחוללים ומהווים בפסק דין מציאות חדשה של חיוב, ולא רק כמו "מורה הוראה" באיסור והיתר שמברר מה דין החפצא בטוש"ע יורה דעה. אם מותר או אסור, אלא כמו בדיני קנסות ומיתות בית דין שעל ידי פסק הדין חל חיוב העונש. וזה גם כח אלקי, ודר"ק.

שם עמ' תס

'אנשי קודש' – קדושה מתוך הנהגות אנושיות

ואנשי קודש תהיון לי. (כב ז)

ובשם הרה"ק מקאצק צוקללה"ה עה"פ "ואנשי קודש תהיון לי". שצריך להיות "מענטשלעך הייליג", היינו שיהיה הקדושה מתוך אנושיות, ולהתנהג בדרך ארץ ונימוסין.

וכמובן שכל דבר במידה ובמשקל, וצריך עזות דקדושה נגד היצה"ר והעולם, שלא יתבייש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה'. כמו שראיתי בשם רב זקן שאמרו לו שהחסידים אין להם נימוס ודרך ארץ, ורואים אברכים שנהגו בנימוס ודרך ארץ, ואח"כ כשנהפכו לחסידים אבדו הנימוס שהיה להם מקודם. וענה: שלמלך זקן וכסיל שיש לכם דרך ארץ בפניו, אין להם התבטלות. והכוונה בזה, שהעזות צ"ל עזות דקדושה, נגד היצה"ר והעולם הרוצים לבטלו מעבודת השי"ת, אך לא נגד רבותיו וחביריו.

ישועות אברהם עמ' ריג

חכמים, כיצד יתקרבו הם להשם יתברך בתוך מלאכתם ומסחרם. ועל כך אמר הכתוב: 'אם לא שלח ידו במלאכת רעהו'. שבזה שנושא ונותן באמונה, ואינו שולח ידו במלאכת רעהו, יכול להתקרב אל השם יתברך, ממש כמו התלמידי חכמים העוסקים בתורת השם.

ובדברינו עתה מבוארים הדברים היטב. כאשר נתבאר שמתוך משא ומתן באמונה והתנהגות בישרות, בין איש לרעהו בכל ענייני מלאכתו ועבודתו. הרי שמגלה בזה את אהבת ישראל שלו, ועל ידי 'ואהבת לרעך כמוך', אפשר להגיע ולזכות לכלל גדול בתורה. וכמו שנתבאר שמתוך אהבת ישראל יגיע לאהבת השם יתברך ואהבת התורה.

אחדות ישראל פ"ב

דיינים נקראים אלקים - שבכוחם לחולל ולהוות מציאות חדשה

וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים. (כב ז)

וענין 'אלקים' הוא שיש לו כח לחולל ולהוות מציאות, כמו דיינים שנקראים אלקים.

שנאמר 'ונקרב בעל הבית אל האלקים'. והנשיאים שבבבל כבר לא היה להם הכח הזה של סמוכים, רק מכח ארץ ישראל, ולא היה בכוחם לדון דיני קנסות ודיני נפשות, דברים שחלות הדין חל על ידי הפסק.

והיינו גם כן שהוא כח אלקים לחולל ולפעול ולהוות דברים חדשים, ועל כן נקראים הדיינים 'אלקים', משום שהם

לגמרי להשי"ת ומקיים מצוותיו לפי מצבו, בזה הוא מגיע לקרבת האלקים שזכו לו משה ואהרן והצדיקים בהיותם קרובים להשי"ת על פי מעלתם.

והיינו, כשם שעבודת הצדיקים שמוסרים נפשם בכל הכוחות לעבודת אלקים גדולה ונעלה עד מאוד, כמו כן ממש גדולה ונפלאה היא עבודת האדם הקטן שדרכו רחוקה מעבודת השי"ת ובהתבטלותו והשתחויותו לרבוננו של עולם בפעולה קטנה מצידו, שנעשית לשם שמים ובכל כוחו גורם נחת רוח גדול כעבודת הצדיקים.

ויד דמרון בעל חלקת יהושע כ"א שבט תשע"ה

אף הרחוק במעלתו יכול להשתוות בעבודת הצדיקים

ואל משה אמר עלה אל ה' אתה ואהרן וגו' והשתחיתם מרחוק. (כד א)

ולכאורה יש לדקדק בלשון הפסוק, שיתר תיבת 'מרחוק', ומדוע לא די שיכתוב שישתחוו לפניו, מה באה תוספת הריחוק הזו ללמד, וצריך ביאור. [...]

ועתה נלמד מכאן לדין, דאף אדם שנתרחק מאוד מעבודת השי"ת, והוא עומד 'מרחוק' כלשון הפסוק, ואינו בעלייה וקירבה כדרגת הצדיקים, אף על פי כן יש לו מצוה ועבודה בהשתחויותו ממקומו ומריחוקו ועל ידי עבודתו זו שמתבטל

תורת רבויה"ק

אם קָסַף תִּלְוָה אֶת עַמִּי. (כב כד)

שנה אחת במוצאי שבת פרשת משפטים, שאל מרן החלקת יהושע זי"ע את אחד החסידים כמה עולה נסיעתו חזור לביתו, ומשהלה השיב, שמח הרבי מאוד ואמר כי הנה רק בשבת קראנו בתורה את פרשת הלוואה והנה כבר במוצאי שבת הזדמן לידו לקיימה. נעמד הרבי ואמר "לשם ייחוד" מיוחד על מצוות הלוואה ונתן לחסיד את הכסף.

לאחר זמן כאשר ניגש הלה לפרוע את חובו, אמר לו הרבי כי בגמ' נאמר שפריעת בעל חוב מצוה היא, על כן שיאמר "לשם ייחוד" כפי שנוהגים קודם כל מצווה. לאחר מכן הרבי עצמו אמר ג"כ לשם ייחוד על מצוות ואהבת לרעל כמוך, ורק אז נטל את כספו. (הרבי הק' מביאלא ח"ב עמ' 196)

***

יֵשׁ שְׁנַיִם יַעֲבֹד וּבִשְׁבַעַת יֵצֵא לַחֲפְשֵׁי חַנָּם. (כא ב)

את הפסוק ביאר בדרך רמז מרן התולדות אדם זי"ע, כי "שש שנים יעבוד. בששת ימי המעשה צריך לעבוד מיראה, ואילו בשבת קודש - המרומוז במילת "ובשביעי", העבודה מאהבה, "יצא לחפשי" - מעולם החירות.

***